

ชื่อเรื่อง การวิเคราะห์วรรณกรรมอีสานเรื่อง คดีโลกคดีธรรม

ผู้วิจัย ขานนท์ ไชยทองดี **ปริญญา ศศ.ม. (ภาษาไทย)**

กรรมการที่ปรึกษา ผศ. ดร. สุกฤษณ์ สมจิตศรีปัญญา ประธานกรรมการ
ผศ. ประทวน บุญปก กรรมการ
ผศ. กฤษณา ศรีธรรมมา กรรมการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ๒๕๕๒

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องการวิเคราะห์วรรณกรรมอีสานเรื่องคดีโลกคดีธรรมนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ศิลปะการประพันธ์และคุณธรรมจริยธรรมที่ปรากฏ โดยการวิจัยเอกสาร คือ วรรณกรรมอีสานเรื่อง คดีโลกคดีธรรมและภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์ปราชญ์พื้นบ้านและนักวิชาการด้านวัฒนธรรมอีสาน ระยะเวลาที่วิจัยระหว่างเดือนมกราคม ๒๕๕๑ ถึง เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า วรรณกรรมอีสานเรื่องคดีโลกคดีธรรมมีเค้าโครงมาจากพระสุตตันตปิฎกในพุทธศาสนา มีฉันทลักษณ์แบบร้อยแก้วเทศนาเป็นจตุลฉันทบทย่อยด้วยการยกภาษาบาลีขึ้นมาแล้วอธิบายเป็นตอน ๆ แสดงสำเนียงและน้ำเสียงภาษาที่ศักดิ์สิทธิ์ ประกอบกับคำอธิบายเป็นภาษาถิ่นแสดงศิลปะการประพันธ์ มีความสมบูรณ์ด้วยวาทศิลป์ทำให้ผู้อ่าน ผู้เทศน์และผู้ฟังเกิดความศรัทธาตามเนื้อหา

การวิเคราะห์คุณธรรม จริยธรรม พบว่า มีทั้งคุณธรรมจริยธรรมตามหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาซึ่งมาจากหลักปัญจนิกาย ในพระไตรปิฎก ได้แก่ ทิฆนิกาย มัชฌิมนิกาย สังยุตตนิกาย อังคุตตรนิกาย และขุททกนิกาย ส่วนคุณธรรมจริยธรรมตามยึดครองอีสาน คือ คองสิบตี อันเป็นบรรทัดฐานในการประพฤติปฏิบัติตนตลอดจนการดำเนินชีวิตของชาวอีสาน ซึ่งจำแนกเป็น ๒ ประเด็น คือ คุณธรรมจริยธรรมสำหรับบุคคลทั่วไป และคุณธรรมจริยธรรมสำหรับชนชั้นปกครอง คุณธรรมจริยธรรมเหล่านี้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่คอยแนะแนวทางในการดำเนินชีวิตทั้งทางโลกและทางธรรม

อันทำให้ประชาชนชาวอีสานมีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนต่อสังคมอีสานจนได้รับสมัญญานามว่าเป็นดินแดนแห่งคนดี

โดยสรุป การวิเคราะห์วรรณกรรมอีสานเรื่อง คดีโลกคดีธรรมทำให้ทราบขนบในการประพันธ์วรรณกรรมร้อยแก้วเทศนาอีสาน ทำให้ทราบศิลปะการใช้ภาษาของผู้ประพันธ์อันทำให้ผู้คนเกิดความซาบซึ้งและศรัทธาในวรรณกรรม และทำให้ทราบถึงคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติ ซึ่งทำหน้าที่ช่วยกล่อมเกลাজิตใจผู้คนให้สำนึกดีเป็นคนดี เป็นการพัฒนาคุณภาพวิถีชีวิตสังคมให้มีความสุขเป็นเครื่องมือสืบทอดองค์ความรู้ของปราชญ์พื้นบ้านและเผยแพร่แก่ผู้สนใจวรรณกรรมท้องถิ่นสืบไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

TITLE	An Analysis of Isaan Literary Entitled Khadi Lok Khadi Dharma	
AUTHOR	Chanont Chaithongdee	DEGREE M.A. (Thai)
ADVISORS	Asst. Prof. Dr. Suphon Somjitsripanya	Chairman
	Asst. Prof. Pratuan Boonpok	Committee
	Asst. Prof. Kritsada Sridharmma	Committee

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY, 2009

ABSTRACT

The thesis An Analysis of Isaan Literary Entitled Khadi Lok Khadi Dharma aimed to analysis the rhetoric, morals and ethics appeared in the literary. The documentary research was conducted on the literary entitled Khadi Lok Khadi Dharma. The field research was conducted by interviewing local philosophers and Isaan cultural specialists. The research period was from January 2008 to February 2009. The data was analyzed in the way of descriptive analysis.

The result revealed that the Isaan literary Khadi Lok Khadi Dharma is based on Sutta Pitaka in Buddhism. The prosody of the literary is preaching prose, showing the Pali and explaining each episode with the holy accent and tone, and dialect explanation. It is full of rhetoric persuading readers, preachers, and listeners to have faith.

According to the morals and ethics analysis, it was found that there are both morals and ethics based on the doctrine of Buddhism from the five Nikaya in the Tripitaka which were Digha Nikaya, Majjhima Nikaya, Sangyutta Nikaya, Anguttara Nikaya, and Khuddaka Nikaya. The Isaan morals and ethics is Khong Sib Si which has been the Isaan people's behavior and life style criteria. It is divided into 2 issues, morals and ethics for general people and morals and ethics for ruling classes. These morals and ethics have served as guidelines of living both in secular life and religious life. They have encouraged

Isaan people to make good merit to Isaan society. As a result, Isaan has been known as the land of good people.

In conclusion, the analysis of Isaan literature entitled Khadi Lok Khadi Dharma revealed the composition convention of Isaan preaching prose literary, rhetorical language which created impression and faith, and the morals and ethics which served as guidelines of practices. All of these served as people's mind training; have made them become good people and have developed living quality. They have served as tools to succeed and spread the wisdom of local philosophers to interested people as well.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY